

Näringsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Förordningsförslag om inrättande av en ram för tillträde till marknaden för hamntjänster och för finansiell insyn i hamnar.

Sammanfattning

Transportstyrelsen anser att förslaget huvudsyfte är bra och att förslaget kan bidra till bättre förutsättningar för konkurrens genom möjligheten till ett mer transparent system. Utgångspunkten är rätten att erbjuda hamntjänster som ska vara öppen för alla och på lika villkor, samt att insynen i hamnfinansieringen ska ökas för att undvika snedvriden konkurrens. Huvuddragen i förslaget ligger i linje med Transportstyrelsens mål att stimulera en dynamisk transportmarknad och en väl fungerande konkurrens. Transportstyrelsen har invändningar mot förslaget att ge kommissionen befogenhet att anta delegerade akter om gemensamma avgiftsprinciper, och anser att en sådan uppgift bör åligga de enskilda medlemsstaterna. Sammantaget stödjer Transportstyrelsen kommissionens förslag då erfarenheterna från luftfarten är goda.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen delar uppfattningen att hamnarna har en nyckelroll på den inre marknaden och att EU är mycket beroende av sina hamnar i handeln med resten av världen. Hamnarna är viktiga knutpunkter i EU:s intermodala transportkedjor.

Transportstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget eftersom en gemensam europeisk ram bidrar till en mer enhetlig utveckling bland de europeiska hamnarna. Transportstyrelsen framhåller dock att det är viktigt

att omfattningen på den administrativa bördan för verksamhetsutövarna inte blir för stor i förhållande till nyttan med regleringen.

Transportstyrelsen tar gärna del av en utförlig konsekvensanalys som belyser svenska förhållanden. Konsekvensanalysen bör beakta vad en reglering av hamntjänster skulle kunna innebära för de svenska hamnar som omfattas av förslaget.

Inom luftfarten har det länge funnits en marknadsreglering liknande den som nu föreslås för hamnar. Regleringen inom luftfarten är dock i många stycken mer långtgående. Transportstyrelsens erfarenhet är att regleringen generellt sett fungerar väl och har bidragit till en mer väl fungerande marknad jämfört med vad som skulle varit fallet utan reglering. Flygplatser kan anses ha drag av naturliga monopol, något som också möjligen kan anses gälla hamnar. När det gäller tillhandahållandet av tjänster vid flygplatser och hamnar kan dock dessa utföras av någon annan än monopolisten. Tjänsterna kan erbjudas i konkurrens mellan tjänsteleverantörer. Denna grundläggande tanke bakom befintlig reglering inom luftfarten är också giltig för sjöfarten.

Transportstyrelsen anser att möjligheten att begränsa marknadstillträdet, vilken enligt förslaget kan fattas av hamnledningen, bör underställas samrådskommittén (artikel 6 i förslaget). Samrådskommittén bör också ha möjlighet att hänskjuta tvist om ett sådant beslut till den oberoende tillsynsmyndigheten för att säkerställa att missbruk undviks.

Transportstyrelsen har rollen som tvistlösare när det gäller flygplatsavgifter sedan 2011. Systemet är fortfarande nytt, men har inneburit att samrådsprocessen vid avgiftsättning har förbättrats.

Transportstyrelsen har invändningar mot artikel 14 punkt 5. Skrivningen är något oklar och syftet är otydligt. Transportstyrelsen anser dock inte att kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter med avseende på gemensamma avgiftsprinciper, en sådan uppgift bör åligga de enskilda medlemsstaterna.

I förslaget beaktas inte eventuella sanktionsmöjligheter för det oberoende tillsynsorganet. I arbetet med att säkerställa en korrekt och verkningsfull tillämpning bör det av medlemsstaten utsedda tillsynsorganet enligt Transportstyrelsen ges någon form av sanktionsmöjligheter.

Sammantaget så stödjer Transportstyrelsen kommissionens förslag då erfarenheterna från luftfarten är goda.

Detta ärende har beslutats av stabschefen Jacob Gramenius, GD-stab.
I den slutliga handläggningen av ärendet deltog utredaren Christina Berlin,
chefen för sektionen för marknad Elin Roos samt den internationella
samordnaren Anna Bizzozero (föredragande).

Jacob Gramenius
Stabschef